

SLOVENSKI NAROD

Iznaja vsak dan popoldne, izvzemni pedelje in praznike — inserati do 50 petit vrti a Din 2, do 100 vrti a Din 2.50, od 100 do 300 vrti a Din 8, večji inserati petit vrti a Din 4.— Popust po dogovoru, unesratni davek posebej — Slovenski Narod velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.— za inozemstvo Din 25.— Rokopisi se ne vraca.

UDRUŽENSTVO IN UPRAVNISTVO
LJUBLJANA. Kranjska ulica 5. Telefon: 81-22. 81-23. 81-24. 81-25 in 81-26

Podelujoče: MARIHUR, Strossmayerjeva 3b — NOVO MESTO, Ljubljanska 6, telefon: 81-26 — CELJE, cejlko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon: 81-65; podružnica uprave: Kocenova ul. 3, telefon: 81-190 — JESENICA: Ob kolodvoru 101; Poštna bratljica v Ljubljani: 81-351

Chamberlain o mednarodnem položaju:

„Hočemo ureditev vseh sporov brez vojne“

Toda Anglija bo načela pravice in svobode branila v vseh delih sveta — Položaj na Daljnem vzhodu je zelo zapleten — Španski problem bo kmalu likvidiran

Zondon, 22. decembra. V spodnjem zbornici se je včeraj začela na zahtevo opozicije razprava o zunanjosti politiki. Otvoril jo je vodja laburistične opozicije Attlee, ki se je pred par dnevi vrnil iz Spanije. Zadivel je od vlade, naj da izjavlja o zunanjosti politiki in pojasi svoje stališče v sedanjem mednarodnem položaju. Major Attlee smatra, da je treba razpravljati o perečih zunanjih političnih vprašanjih, zlasti sedaj po izstopu Italije iz Društva narodov.

Očitki opozicije

Vodja delavske stranke Attlee je v svojem govoru naglašal med drugim, da se zaveda nevarnosti, ki prihaja od propagande kominterne in ki jo je treba po njegovem mnenju zelo strogo opazovati in pobijati. Pristavljal je pa, da je treba prav tako motiti tudi druge propagande, ki utegnijo v gotovih krajinah in okoliščinah angleškim interesom močno škoditi. Po njegovem mnenju angleška javnost te propagandi ne posveča zadostne pozornosti. Dolžnost Velike Britanije je, da tuje propagando, ki semkaj spada zlasti intenzivna japonska propaganda, ki skuša opravičiti napad na Kitajsko, ki je po njegovem mnenju morda najbolj brezobjarna in najstrašnejša kršitev mednarodnega prava. Sedanjih dogodkov na Kitajskem bi nikoli ne bilo, je nadaljeval major Attlee, da bi bila Velika Britanija leta 1932, ko je izbruhnilo mandžusko vprašanje, manj pasivna. Angleški imperij si bo varoval svojo bodočnost samo, če bo v svoji politiki upošteval ne le svoje neposredne angleške interese, tamveč tudi interese narodov, ki zaupajo avtoriteti in pravičnosti Velike Britanije in ki računajo z njeno varstvo. Vprašanje Daljnega vzhoda je močno izpodkopalno Društvo narodov in tudi koristi Združenih držav Severne Amerike, ki niso član ženevnih ustanov. Na koncu je major Attlee kritiziral stališče angleške vlade v španskem vprašanju.

Chamberlainov odgovor

Majorju Attleju je odgovoril ministrski predsednik Chamberlain, katerega govor je bil sprejet na nekaterih mestih z burnim pliskanjem in vkljiku vrtstev vladne večine. Posebno burno je bilo vzklikanje, ko je ministrski predsednik izjavil, da Kitajska, katero je izbral major Attlee kot predmet svojega govorja, nikakor ni najpomembnejše in najbolj varno poprišče za gospodarsko vzbuditev. Chamberlain priznava, da ta njegova izjava ni sicer tako obsežna, kakor bi jo želel major Attlee, da pa ga preseneča nezadostno razumevanje odgovornosti, ki jo je pokazal s svojimi izjavami major Attlee. To velja zlasti za one Attlejeve besede, ki se nanašajo na neke propagande Chamberlain je dodal med drugim, da se s časom vse spreminja in razvija, tako tudi nekdanje pojmovanje o načinu varovanja ugleda in dostojanstva velikega naroda. V tako motnih časih, kažeši so naši, je treba bolj kakor kdaj prej paziši, da se s prenaglojenostjo in nervozno ne izvajajo spori, katerimi bi se bilo mogoče sicer izogniti. Prizna, da se vsekakor vsa spodnja zbornica strinja z osnovnimi pogledi, ki jih je prikazal major Attlee, da pa se gotovo ne strinja z metodami, s katerimi bi rad major Attlee svoje poglede praktično izrazil. V zares konstruktivnih idejah so Attlejevi prikazi preveč nejasni. Ali morda major Attlee misli, da se moramo vrči v borbo z vsemi onimi narodi na svetu, katerih sistem ni enak našemu notranju političnemu sistemu in naši državni ureditvi? Temu vprašanju je sledilo burno pritrjevanje in pliskanje velike večine spodnje zbornice.

Anglija in Nemčija

Nato je Chamberlain prešel v svojem govoru na Haličavov sestanek s Hitlerjem, pri čemer je takoj spodelka podčrtal, da Velika Britanija nikakor ni pričakovala kakih konkretnih rezultatov tega sestanka. Nikdar ne moremo dovolj poudariti, da so bili to samo razgovori in ne pogajanja, zato seveda tudi ni moglo biti konkretnih pogajanj o cemerkoli niti z ene, niti z drugo strani. Britanska vlada tudi ni nič druga gega želela, kakor samo osebni stik v interesu izločitve nadaljnje nesporazumov in je v tem pogledu tudi popolnoma uspela. Sedač lahko recemo, da včetovi poznamo poglede nemške vlade v vprašanjih, ki bi jih bilo treba po mišljenu rajoške vlade čimprej rešiti. Želimo, da bi vsi narodi delali v tej smerni in da bi vsi stremeli po tem, da bi se po medsebojni stiku kar najbolj razumeli, namesto da bi drug na drugega gledali v nekakšnem nezaupnem čakanju.

Zeelandova misija

V nadaljevanju svojega govorja v spodnjem zbornici je Chamberlain prešel na misijo belgijskega bivšega premiéra Van Zeelandia, pri čemer je opozoril na potrebo, da se gospodarska vprašanja ne ločijo od političnih. Nedvomno bo treba marsikaj storiti za boljši gospodarski napredok Evrope, toda uspeh bo mogoče dosegiti samo tedaj, ako bo napetost v sedanjem mednarodnem položaju.

Londonski razgovori

Glede nedavnih razgovorov s francoskim ministriškim predsednikom Chautem in zunanjim ministrom Delbosom v Londonu, je Chamberlain poudaril, da vlada med angleško in francosko vladom popolno soglasje glede vseh važnih problemov, kar zelo veseli britansko vladu. Chamberlain je nato pohvalil pobudo nemškega zunanjega ministra Neuratha, ki je na prehodu skozi Berlin pozdravil francoskega zunanjega ministra Delbosa, pri čemer sta obe državljani imela priliko, da izmenjata svoje misli o vseh vprašanjih se preden je Delbos odpotoval na obisk v prestolnico držav srednje in jugovzhodne Evrope. Želim poudariti, že nadaljeval Chamberlain, da ni bilo pri Delbosovih razgovorih nikjer poskusa, da bi se oslabila prijateljstva, ki obstajajo, in onemogočilo medsebojno razumevanje, niti da bi se ustavljali bloki, ki bi si stali nasproti.

Španski problem

Chamberlain se je dotaknil tudi Spanije in izjavil, da se sedež vse države, od Italije do Sovjetske unije, sprejele angleški načrt. Ako se bo v kratkem, kakor je pričakovati, odpola v Španijo mednarodna anketna komisija, bo ta delala sedaj po sprejetem angleškem načrtu. Lahko torej recemo, da je britanska vlada v poslednjih šestih mesecih storila mnogo za izboljšanje položaja v Evropi in da je še posebej igrala zelo pomembno vlogo v nasporih za omejitev španske državljanske vojne.

Ostra zavrnitev Japonske

Položaj pa je zdaj zapleten zaradi mučnih dogodkov na Daljnem vzhodu. Naj bo vzet sedanjega spopada na Dalnjem vzhodu kakršenkoli, ugotoviti je treba, da bi Japonska storila ničesar, da bi ga uredila na mirem način in da je celo odbila sodelovanje na mednarodni konferenci v Bruslu, kjer so se vedeli razgovori o ureditvi tega spora. Konferenca ni uspela in odgovornost za ta neuspeh nosijo države, ki niso hotale na tej sodelovati. Bilo je samo eno sredstvo za likvidacijo spora, mirna ureditev, kajti Japonska je izkoristila okolnost, da v sporazumu devetih držav ni bilo govora o uporabi sile za primer nespostovanja pogodbenih določb. Chamberlain pa je s konferenco v Bruslu vendar zadovoljen vsej v tem smislu, ker se je na njej manifestirala soglasnost med ameriško in angleško vladom. Gleda poslednjih incidentov na Jangceju je Chamberlain izjavil: Velika Britanija pričakuje, da bo japonska vlada pokazala dovoljno odločnost in sposobnost, da prepreči ponavjanje teh incidentov.

Načelo angleške politike

Nikdar nismo bili ravnočasni napram abstraktnim načelom pravice in svobode, toda se hotemo ta načela braniti v vseh delih sveta, zato pa je potrebno, da sta vsaj dve stranki, ki naj skleneta sporazum. Cilj, ki ga hočemo dosegiti, je jasen in doloden: Splošna ureditev vseh ne-soglasij v svetu brez vojne. Mislim, da je boljše, da se nikomur ne grozi, temveč da se poskuša najti sporazum z osebnimi stiski, od katerih sem nekateri že omenil. Samo s prijateljstvimi in iskrenimi razpravami med narodi lahko pričakujemo, da bomo dosegli splošno odstranitev bojezni.

Na koncu svojega govorja je bil Chamberlain živahnno pozdravljen od vladne večine.

Edenova pojasnila

Ob koncu razprave v spodnjem zbornici je spregovoril tudi zunanjki minister Eden, ki se je dotaknil kolonialnega vprašanja in izjavil med drugim: Govor je se ne z neke strani, da namerava angleška vlada rešiti kolonialno vprašanje v razgovorih z Nemčijo na račun drugih kolonialnih držav. Želim v tej zvezi podprtati z vso odločnostjo, da nima angleška vlada nikakšnih takih namer v tem pogledu. In kakor ne želi angleška vlada reševati kolonialnega problema na račun drugih, tako ne želi reševati ostalih evropskih problemov na tuj račun. Takšne politike bi ne mogel nihče odobriti in preprečiti sem zato, da se takšne verzije ne bodo več nikar pojavile, ker so brez slehernih ozemelj. Prav tako se govorji, da hočemo urediti neka predvajna vprašanja v zvezi z ozemljem, ki so v po-

sesti Portugalske. Tudi tu hočemo odločno, jasno in cisto izjaviti, da smatramo vse predvajne kombinacije za mrtve in življive namere, da jih sedaj življimo.

Glede dogodkov na Dalnjem vzhodu in o verziji glede sankcij proti Japonski je Eden izjavil, da obstojejo dve vrsti sankcij: pomankljive sankcije, od katerih ni nobene koristi, ter uspevne sankcije, ki predstavljajo veliko nevarnost za mir. Mislim, da nihče ne misli na nobeno izmed teh poslednjih sankcij na Dalnjem vzhodu, razen v primeru, da se ne čuti dovolj sigurnega, da bi izvedel to svojo politiko.

Glede na splošni svetovni položaj je Eden dejal, da je trdo prepričan, da miru v svetu ne bo mogoče ohraniti dokler ne bodo sedanjega mednarodnega reda priznali vse narodi in dokler se ne izvede omejitev

oboroževanja. Dotlej pa bomo živeli v dobi napete negotovosti. Eden se je nato povrnil na problem Daljnega vzhoda in je naglasil, da se mu ne zdi, da bi bila obramba britanskih interesov na Dalnjem vzhodu v nasprotju z angleškim staljencem neutralnosti. Po mojem mnenju, je nadaljeval ministar, ne bo sedanjih sporov na Dalnjem vzhodu prinesli nikakih koristi nobenemu narodu, pa naj bodo vojni uspehi kraljinski. Tri veliki načini nas morajo voliti pri presegu mednarodnega političnega položaja: prvi je, da moramo delati z vsemi silami na zavarovanju miru, drugi, da moramo sodelovati z drugimi narodi v izpoljevanju mednarodnih obvez, in tretji, da moramo varovati vse svoje lastne interese in seveda interese vseh ozemelj pod britansko zastavo.

Obračun z Japonci čez dve leti Amerika in Anglija se morata dotlej dobro pripraviti

Washington, 22. dec. o. Rezervirano stališče, ki so ga Zedinjene države zavzeli nasproti predlogom Velike Britanije in Francije za skupno akcijo proti Japonski, utemeljujejo pristojni krogovi ameriškega tajništva za zunanje zadeve in tem, da Amerika ne razpolaga z zadostnim številom vojnih ladij, da bi mogla ščititi svoje dolge obale in se obenem pridružiti zasnovani mednarodni akciji na Dalnjem vzhodu. Ameriška vlada uvideva, da so interesi Združenih držav na Dalnjem vzhodu ogroženi, toda za sedaj ne more odločneje nastopi proti Japoncem.

Ameriški krogovi spričajo tega zahvalevajočim prejšnjo izpopolnitvijo ameriškega vojnega brodovja. Ameriška admiraliteta je pripravila že vse potrebine načrte, po katerih bo ameriško vojno brodovje v dveh

letih malone podvojeno. Gradili bodo predvsem velike linjske ladje, ki so edine potrebne za podprtje, pri katerih je potreben večji akcijski radij.

Spričo tega napovedujejo novo še bolj ojačeno tekmovanje v pomorskom oboroževanju, ker bo Velika Britanija nemudoma sledila Ameriki v gradnji vojnih ladij. Japonska bo v sedanjih svoji vojni proti Kijevjem, ki brkone še ne bo tako kmalu končana, potrošila vse svoje gospodarske in finančne moči, tako da se brkone ne bo mogla udeležiti tega tekmovanja. V tem primeru bodo Zedinjene države in Velika Britanija že v dveh letih sposobni uveljaviti zopet svojo vojno, tudi na Dalnjem vzhodu in izsiliti od Japonske novi priznanje politike odprtih vrat na Kitajskem, ki jo je sedaj tako kruto prekrila.

Teruel padel! Najbolj krvave borbe — Izgube znašajo na obeh straneh nad 40 odstotkov

Barcelona, 22. decembra. (Reuters). Danes je bilo uradno objavljeno, da je Teruel po tednu oster borbe in obleganja padel. Tri zaporedni posledni poskusi nacionalistov, da ga rešijo, so imeli za posledico velike izgube, ki znašajo okoli 40% vseh vojnikov na vojaki.

Vest o padcu Teruela je pripravila sem snopi okoli osmih. Tako nato so jo objavile vse radio postaje. Vest je povzročila velike navdušenje. Skupina novinarjev se je takoj počela pripraviti za pričakovanje zastope na Teruel. Z nestrpnostjo se je pripravila že vse potrebine načrte, po katerih bo sodelovalo na padcu Teruela.

Barcelona, 22. dec. br. Borbe za Teruel predstavljajo najbolj krvavo dobo španske državljanske vojne. Republikanci so zastavili

vse svoje sile, da izvujejo ta uspeh in s tem oslabi udarno moč francovcev, frankovi pa so prav tako vrgli v boj vse razpoložljive aile, da obvarujejo svoj težki prideljani prestiž. Najhujše borte so se razvile včeraj popoldne, ko so francovci zmanjšali poskušajo obiti splošni napad. Boj se je razvijal od mož do mož in za vsako posamezno hišo so se razvajale krvave bitke. Izgube so ogromne. Verjetno je, da bo sedaj preko praznikov nastal v vojnih operacijah zastop, kar so na obeh straneh zelo izpazljen, razen tega pa je prisilil hud mraz, ki ga zlasti francovci težko prenađajo. Maroške čete so se morale popolnoma umakniti iz fronte, ker so zaradi hude zime postale popoloma neuporabne.

Službeni vremenska poročila

po stanju z dne 22. t. m.
Rateče-Planica, 870 m: — 15. jasno, mirno, pršič, 35 cm.

Kranjska gora, 810 m: — 15. barometer, se dviga, jasno, mirno pršič na podlagi 90 cm.

Vršič-Erjavčeva koča, 1501 m: pršič na 150 cm.

Bistrica-Boh. jezero, 510 m: — 10. poobljeno, pršič, 30 cm na 40 podlagi.

Skalnati dom na Voglu, 1510 m: — 14. jasno, mirno, pršič na podlagi 230 cm.

Poževal, 620 m: — 8 barometer se dviga, jasno, mirno, pršič na podlagi 20 cm.

Koča na Kureščku, 833 m: — 7. jasno, juhovzhod, pršič, 10 cm na 40 podlagi.

Pohorski dom, 1030 m: — 6. poobljeno mirno, pršič, 20 cm na 40 cm podlagi.

Martorská koča, 1080 m: — 6. poobljeno, mirno, pršič, 20 cm na 40 cm podlagi.

Celjska koča, 700 m: — 5. jasno, mirno, pršič, 35 cm.

Dodatno poročilo z dne 21. XII. 1937:

Sv. Kriz nad Jesenicami, 1000 m: — 9. barometer

KLIC ŽIVLJENJA

(L'appel de la vie)

Zivljenje na kliniki za ženske bolezni. — V glavnih vlogah priznana igralka VIKTOR FRANCEN in SUZY PRIM. — Predstave ob 16. 19.15 in 21. ur.

KINO UNION Tel. 22-2

Senzacionalna priznanja in nova odkritja

Se druge številne sleparje s kokainom so prišle na dan
— Sledil bo tretji kokainski proces

Ljubljana, 22. decembra
Velik proces proti sleparjem s ponarejnim kokainom je bil včeraj okrog 19. zaksičen — brez sodbe. Kakor je bilo prizakovati, je bil drugi dan procesa izredno živahn in dramatičen. Zasišana so bile številne priče in odkrovanci, ki so vsi zelo obremenili obtožence. Prvi dan so se obtoženi zagovarjali, kakor so vedeli in znali, včeraj je sodišče kontroliralo njihove izpovede z izjavami prist. Nastali so senzacionalni preokreti, priče so povedale marsikaj, kar so v preiskavi zamolčale, obtoženi so se znašli v pasti, iz katere so se skušali rešiti z novimi priznanji, ker jim drugače ni kazalo.

PRICA IZ SODNE DVORANE V ZAPOR

Naval v sodno dvoranu je bil velik. Stražniki so delali red, detektivi so imeli vse sumljive ljudi stalno pred očmi. Predsednik senata g. Rajko Lederhas je v dveh dneh opravil s sijajnim uspehom težko nalog. Z občudovanja vredno energijo je vodil zamotan proces, opraviti je moral več kot polovico dela, ki bi moralo biti izvršeno že v preiskavi. Državni tožilec dr. Fellaher je tudi včeraj z vso vremenu razkrival zločinsko početje obtožencev. Iznesel je nove senzacionalne obtoženje. Zbral je toliko novega dokaznega gradiva, da je razprava morala biti preložena.

NEVERJETNA LOPOVSCINA

Pričevanje prve glavne priče Edvarda Koleša se je žalostno končalo. Koleš se je zapletel v taka protislovja, da je državni tožilec predlagal njegovo aretacijo zaradi suma krivega pričevanja v suma lažne prijave. V preiskavi je Koleš obremenil Hladnika in Široka, včeraj je pa izjavil, da ni bil na ta način oslepjan, kakor je pripovedoval pravno. Na dlani je bilo, da se je lagal prvi ali pa včeraj. Po kratkem posvetovanju je sonat sklenil, da se Koleš takoj pripre. Jetnički paznik ga je takoj odpeljal v zapor. To je bila prva senzacija včerajšnjega procesa. Vest, da se je priča sama sebe pokopala, morda zaradi tega, ker je hotelka obtožence iz kdo ve kašnega razloga izrezati, je šla na hodnik kakor blisk od ust do ust in jih brez dvoma dobro vplivala na priče, ki so še čakale na zaslijanje. Prišlo je spoznanje, da je treba vse po resnicu povedati, ker se ne izplača tvegati svobode za kritike loarov, ki so sedeli na zatožni klopi.

Tudi druga glavna priča Jernej Terič je iznesel senzacionalne podrobnosti. Terič je odkrito povedal, kako je bil oslepjan za 30.500 din. Nekega dne se je oglasil pri njem na domu Hladnik, ki ga dotelej Terič ni poznal. Hladnik mu je rekel, naj se ga nikar ne bojni, ker je pošten človek. Svojo poštenost je potrdil na ta način, da je Terič pokazal aktovko, v kateri so bili bankovci. To je znan Hladnikov trik. Pokazal je sopoč bankovec, toda le vrhni bankovec je bil pravi, ostali so bili ponarejeni. Terič je natvezil, da ima v Ljubljani okrog 100.000 din vredno blago, katerega pa sam ne more spraviti iz Ljubljane do meje. Terič lahko zaslubi nekaj tisočakov, ako se potrdi v Ljubljani in prinese dragocen zavoj do meje. Za varščino pa mora izročiti 37.000 din.

Terič se je polakomnil lahkega zasluba, odpeljal se je v Ljubljano in načel Hladnika v neki gostilni, takoj nato pa je naletel na svojega znanca Marinška iz Ljubljane. O Marinšku Terič do včeraj ni črnih besed. Sele včeraj se je izkazalo, da je bil zapleten v Hladnikovo in Širokovo sleparijo s Teričem tudi Marinšek. Terič bi svojega denarja tudi že uveljavil v teki partijah: v Luciji di Lammermoor (Lucijin brat), Linda di Chamounix (Markiz) in opereti »Pri teh mladenčkah« kot Schubert. Kot vse kaže, je nonadno marljiv in ambiciozen, njegov denarjani nastopi so pokazali, da je inteligenten in darovit pevec lepih glasovnih kvalitet. Naše občinstvo bo gotovo pozdravilo Kolaccia v teh novih partijah z zadovoljstvom na održi, saj Terič je izjavil, da ni vedel, kaj je bilo v zavodu. Hladnik je pa že pred tem naročil Teriču, naj pride zvečer v gostilno Pod lipom, odkoder bi se odpeljal z avtomobilom na Teričev dom. Tam bi prevezl dragocen zavoj, vrnil Teriču varščino in mu izplačal tudi mastno provizijo.

ALI JE OPRENSKA

ROPARSKI NAPADELEC

V gostilni Pod lipom je Terič zaman čakan na Hladnika. Tedaj se mu je začelo dani in glavi. Začel je iskati lastnike zagonega dragocenega zavoda. Srečal je Marinška. Temu je Hladnik naročil, naj Terič pove, da bo sam prišel na Teričev dom in naj se Terič z dragocenim zavojem kar odpelji domov. Terič je uvedil, da je oslepjan. Zagrozil je s policijo, da je Širok pa je Širok po Ljubljani v družbi z Marinškom in pripradal končno ves obupan v Marinško gostilno v Prečni ulici. Ko je po stopil iz gostilne in se v Marinškovo spremstvo napolil na policijo, da bi naznali sleparijo, ga je nekdo od zadaj udaril močno po glavi. Terič je izgubil za nekaj sekund zavest, medtem da mu je neznani napadelec izmaknil dragocen zavoj. Marinšek mu je svetoval, naj gre domov in naj ne ovadi napada. Terič se je res zbal meščevanja in napada ter rupa ni prijavil. V dragocenem zavodu, za katerega je dal 36.500 din, je bila navadna soda.

Državni tožilec je pokazal Teriču sliko nekega mladega človeka in ga vprašal, ali je podoben napadelcu. Terič je izjavil, da mu je v resnicu zelo podoben. Bila je slika nekega Matije Opresnika, ki je osumljen. da sta ga Širok in Hladnik najela in mu dala za napad in rop nad Teričem 2000 din.

Hladnik je takoj vstal in izjavil, da je laž, kar je trdil Terič. Hladnik namreč te-

se je medtem tudi omehdal in začel razkrivati svoje sleparje. Nova osoba je stopila na posornico, neki Anžonovec, kakor se mu pravi po domače, iz Srednje vasi pri Poljanah. Pri njem je bila zastavljena steklenica ponarejenega kokaina, katero sta Zumer in Kalinšnik prodala Persutjevi.

KALINŠNIK IZDA DOBAVITELJA

Predsednik je zastavil vedno znova vprašanje, kdo je bil, ki je dobavljal baje prisni kokain. Prva skupina je ostala trdrovratna. Dobavitelja ni hotela izdati. Kalinšnik se je dolgo prapravil, da bi zinil pravo besedo, pa si je vedno premislil. Naj pove Zumer. Zumer se je izmazal, da imena ne ve. Kalinšnik je začel govoriti o nekih državnih pričah, ki lahko povedo, kdo je bil dobavljel in potrdi, da se Žumer živo laže, ko pravi, da dobavitelja ne poznal. Kalinšnik svetuje predsedniku, naj tudi Zumeru dene av pacov, kakor je njega dal, pa bo Žumer vse povedal. Kalinšnik sedi namreč v preiskovalnem zaporu. Žumer se pa branji v svobodi. Kalinšnik je po tem napetem prizoru spregovoril. Gospod predsednik, je izjavil, kokain nam je dobavil drogerist Peter Detela. Novo odkritje, zopet senzacija! Detela, Žumer in Kalinšnik so bili jeseni 1935 arrestrirani v Zirejiju.

DOHTAR JE PREIZKUSIL BLAGO

Trgovec Kavčič Franc je povedal, kako mu je neki Pahor predstavil Mauserja v Ljubljani. Mauser ga je peljal v gostilno Soča, tam mu je pa Nickovski prodal na vredno moko kot prisni kokain za 8800 din. Domu je Kavčič ugotovil, da je bil oslepjan. Vrnil se je v Ljubljano in načel Mauserja. Ta mu je hotel vrniti 300 din, kolikor je dobil z posredovanjem pri kupci. Branjevec Grgojet Josip je izjavil, da mu je Širok pravil, kako so »prekucnili« Teriča za 36.500 din. Alešu Petru je Jagodic pripovedoval, kako sta ga osleparija Vižin in Kalinšnik z dvema steklenicama lažnega kokaina Koritnik sta pa Jagodic in Kalinšnik zastavila nizvodno zmes za 9000 din. Po prisegi trgovca Kavčiča je bila zasišana Marija Persuti iz Gorenje vasi, ki sta jo osleparija Kalinšnik in Žumer za 18.000 din. Rekla sta ji, da jima dobavlja prisni kokain neki drogerist v Ljubljani in je trdil, da dobavitelj Detela ni imel niti paro prileganega denarja.

ODKRITJA DRŽAVNEGA TOŽILCA

Razprava se je končala naposled s senzacionalnimi razkritji državnega tožilca, ki si je pridržal kazenski pregon in aretacijo Marinška, Opresnika in Detela. Preiskovalni sodnik naj preišče še nove primere sleparje, ki so prišle te dni na dan. Hladnik je oslepil tudi nekega Žihera za 20.000 din, nekega Komarca in nekega Prešernca za večjo vsoto, nadalje nekega upokojencega iz Kraja. Mauser pa nekega Avstrije v Mariboru za 1800 šilingov, nekega inženirja v Ljubljani, nekega Šoferja in več drugih. Imen državnih tožilcev ni mogel povedati, dokler obtoženci niso zasišani. Tudi bračnici so stavili nekaj predlogov. Senat je ugodil predlog državnega tožilca v celoti in nekaterim predlogom branilev. Debeli akti bodo romali zopet k preiskovalnemu sodniku, na dan so prišle nove velike sleparje obtožencev, sledil bo tretji proces. S katerim bo ta rafinirana družba sleparjev velikega kalibra končno povsem razkrivana in primeroma strogo kaznovana. Še Nickovski se je oglasil pred zaključkom razprave in priznal, da mu je dal zavoj, katerega je prodal Kavčiču, Širok in neki neznanec iz Maribora.

NAPOLDANSKI RAZPRAVI

Na popoldanski razpravi si je Hladnik izmisliš novu zagonetno osebo, ki je prodala Novaku ponarejani kokain. To je bil neki železničar Šabenc. Ko je predsednik vprašal, kdo je to Šabenc, kje živi in kakšen je, se je Hladniku brž zataknal sicer tako gibki jezik. Obtoženec Žumer

V operi pripravljajo dve novi vprizoritvi

Na novo naštudirana opera „Jevgenij Onjegin“ in opereta „Pri belem konjičku“

Ljubljana, 22. decembra

V četrtek bo premiera na novo naštudirane opere Cakjkovskega »Jevgenij Onjegin« komponirane na libretto A. Puškina, ki predstavlja že sam po sebi literarno umetnino. Delo je popolnoma na novo naštudirano, na novo go je prevedel dirigent Niko Štrito, ki bo opero tudi dirigiral. Prevod ustreza mnogo bolje ruskemu originalu kot stari. Zanimiva je nova zasedba oper. Posebno pozornost bo združilo dejstvo, da bosta pella naslovna partija izmenoma dva pevca in sicer g. Primoz, ki smo ga imeli pred leti že prliko čuti v tej parti. Igralsko kakor pevsko je zapustil globoki dojem, njegov Onjegin je bil resničen svetski kavalir, uglasjen in gospodski, rafiniran in blažiran učišča v vendar v bistvu blagoroden človek. Vsi, ki so ga čuli svoječasno v tej parti, gotovno bodo zamudili zopet priliko, da si ozivijo spomin na njegovo kreacijo. Naš mladi baritonist Kolacciu se vedno ugodneje uveljavlja na našem održu ter je tudi naštudiral partijo Onjeginja, da bi na tej, brezvredno zelo težki, toda učinkoviti vlogi preizkusil stopnjo svojega razvoja. Ugodno se je uveljavil v večjih partijah: v Luciji di Lammermoor (Lucijin brat), Linda di Chamounix (Markiz) in opereti »Pri teh mladenčkah« kot Schubert. Kot vse kaže, je nonadno marljiv in ambiciozen, njegov denarjani nastopi so pokazali, da je inteligenten in darovit pevec lepih glasovnih kvalitet. Naše občinstvo bo gotovo pozdravilo Kolaccia v teh novih partijah z zadovoljstvom na održi, saj Terič je izjavil, da ni vedel, kaj je bilo v zavodu. Hladnik je pa že pred tem naročil Teriču, naj pride zvečer v gostilno Pod lipom, odkoder bi se odpeljal z avtomobilom na Teričev dom. Tam bi prevezl dragocen zavoj, vrnil Teriču varščino in mu izplačal tudi mastno provizijo.

Ljubljana, 22. decembra

činstvo. Režija je v rokah prof. Sesta. Za tisti del publicke, ki ima rad lahko kriko mužu opere, pa bodo na novo osvežili operete. »Pri belem konjičku«. Pred nekaj sezoni pa je napolnila naše gledališče s celo vrsto razprodanih hiš, verjetno, da bo tudi letos, posebno za praznike, uspešni isti, saj nudi s svojo pestroto in humorjem resnično mnogo za uho in oko in za take stvari je naše občinstvo zelo dozvotno. Zasedba vlog je ostala v glavnem ista: glavno zensko vlogo po ge. Poličeva, ki se je posebno odlikovala z njo, glavno moško partijo Leopolda, natakarja, pa bo igral in pel član drame g. Sancin, ki je že vedrkar sodeloval pri naših operetah s prodornim uspehom trgovca Kotenino bo predstavil naš popularni komik Zupan, s to vlogo je ostala v glavnem ista: glavno zensko vlogo po ge. Poličeva, ki se je posebno odlikovala z njo, glavno moško partijo Leopolda, natakarja, pa bo igral in pel član drame g. Sancin, ki je že vedrkar sodeloval pri naših operetah s prodornim uspehom trgovca Kotenino bo predstavil naš popularni komik Zupan, s to vlogo je želil enega svojih največjih uspehov v opereti, advokata bo igral tokrat g. Frelih, Metko gdc. Japščeva, prof. hčerko ga. Šmerkoljeva, profesorja g. Simončiča, Stislava g. Peček, pikoča Starčiča. Muzikalno vodstvo ima g. Štrito, režijo pa vodi prof. Sest.

S-eva.

Božična konjunktura na trgu

Ljubljana, 22. decembra

Na živilstem trgu je zdaj že pravo predpraznično vrvenje, vendar je še težko preoditi obseg letosne božične konjunkture. Posebno optimistični ne smemo biti. Letosna zlata nedelja ni bila nič boljša kakor lanska in nekateri znaki kažejo, da tudi božič ne bo lepši od lanskega.

Gospodinjsko se se začele batiti, čim je priznali mraz, da ne bo dovolj zelenjava na trgu ter da se bo občutno podražila. Toda danes je bilo še na izbirko zelenjava, čeprav je bila prodaja na prostem otekočena zaradi mraza ter so morski imeti zelenjava dobro pokrito, da ni zmrzla. Nezavrnovana so pa se prodajali jabolka, ki jih je bilo danes izredno mnogo na prodaji. Jabolka baje ne zmrznejo do — 8 stopin C.

Cene se v splošnem niso spremembe in kalcinski posebeni sprememb se nam ni treba batiti tili pred prazniki. Drajci tudi ne bodo mlečni izdelki, čeprav z njimi nekateri zelo sprekulirajo. Danes je bilo izredno mnogo masla tudi na perutniškem trgu, kjer so ga prodajale kmetice hkrati s perutnino in jajci. Prodaja masla na perutniškem trgu se nam nikakor ne zdi higijenična. Uboge kmetice, ki nimajo papirja za zavijanje masla ga zavijajo bodisi v kipe — ki seveda niso posebno smažne — ali pa v umazan papir. Valjajo ga v cejljarki med jajci in perutnino, na trgu ga pa odvijajo v kupovalke ga otipavajo, potežkavajo ter pokusajo. Vendar pa meščanke nimajo posebnih predstodkov zaradi vsega tega ter rade kupujejo maslo od kmetic, če ga dobre nekaj ceneje. Razliku med cenami mlečnih izdelkov, ki jih prodajajo kmetice in stalni predstodaji, je velika. Maslo prodajajo nekateri prekupevalci kot mlečarsko blago, čeprav so ga pokupili od kmetic.

Danes je bilo naprodaj tudi mnogo zelenjava in žive perutnine. Živo perutnino prodajajo v splošnem po nespremenjenih cenah, zaklano pa po naslednjih: cele gozdki kg od 16 din naprej, sekano 20 din; ko-

kiči cele 20 din, sekane 22 din kg; piščanci celli 22 din, sekani 24; kopuni 30 din kg. K sredci se niso tudi podražili še jajca, kakor so pritakovali gospodinje. To je treba pdc prikazati temu, ker je na trgu dovolj blaga. Jajca prodajajo po dlanju naprej.

V paradižu kanarčkov

Ljubljana, 22. decembra

Za božične praznike nam prirede prijetje ptičkov prijetje presenečenje, razvedo na najboljšem kanarčkov vrvicem. Na Stefanovo bodo pa obirali svoje mehke strunice tudi po radiju, ko bo naša oddajna postaja med 17 in 18 ure prenala z razstavo petje najbolje ocenjenih pevcev. Razstava se vrši v Ljubljani na ženskem utelješnicu na Realjevi c. 10.

V zvezdi se to razstavijo postavita društvo za varstvo ptic pevk, ki je tudi uradni razvedo na življenjski kanarčkov vrvicem. Na Stefanovo tudi predavanje o lepem v pravilnem petju, o boleznih in prehrani kanarčkov, ki ga bo imel na znan strokovnjak Jože Kelnar.

Društvo bo na razstavi prodajalo tu-

di spredki in ptice v razvedo na življenjski kanarčkov vrvicem. Na Stefanovo tudi predavanje o lepem v pravilnem petju, o boleznih in prehrani kanarčkov, ki ga bo imel na znan strokovnjak Jože Kelnar. Na razstavi kanarčkov bo na Stefanovo tudi predavanje o lepem v pravilnem petju, o boleznih in prehrani kanarčkov, ki ga bo imel na znan strokovnjak Jože Kelnar. Na razstavi kanarčkov bo na Stefanovo tudi predavanje o lepem v pravilnem petju, o boleznih in prehrani kanarčkov, ki ga bo imel na znan strokovnjak Jože Kelnar. Na razstavi kanarčkov bo na Stefanovo tudi predavanje o lepem v pravilnem petju,

Prekrasno, trajno in nad vse presenetljivo darilo za božič so edinstvene le

»TIVAR OBLEKE«

zimske suknje, moške obleke, damski plašči priznane kakovosti po tovarniških nedosegljivo nizkih cenah, pri nas kupujete iz prve roke.

TIVAR OBLEKE: Glavna zaloga ANTON BRUMEC
Ljubljana — Prešernova ul. 54 (nasproti glavne pošte)

DNEVNE VESTI

— Avtentično tolmačenje uredbe o kmetskih zbornicah. Kmetijski minister je izdal naslednje avtentično tolmačenje uredbe o kmetskih zbornicah. Deligrirani svetniki revizijskih zvez poljedeljskih zadrug, centrali kmetskih družin in organizacije vodnih zadrug so lahko samo osebe, ki stalno žive na področju one banovine, v katero banovino so deležirani. Teritorij uprave mestna Beograda spada v področje dunavske banovine.

— Pristojnost carinarnice v Beogradu za carinjenje tujim poslanstvom namenjenih predmetov. Finančni minister je izdal odlok, da se bodo v bodoče carinili predmeti namenjeni neposredni porabi delov tujih diplomatskih misij, akreditiranih pri NJ. Velikemu Jugoslaviju samo državnim carinarnicam v Beogradu, ki bo izdajala tudi tozadnevine odloke. V primerih, ko se mude šefi diplomatskih misij izven Beograda kot njihovega stalnega sedeža, bo oddelek za carine v finančnem ministru izjemoma dovoljeval na podlagi utemeljene prošnje, da se predmeti ocarinijo tudi pri drugih carinarnicah. Ta uredba stopi v veljavo 1. januarja 1938.

KINO Matica

Robert Taylor in Janet Gaynor
v velikem senzacijonalnem filmu

»Devetnajstletna«

Dopolnilni spored:

HAVAJSKI OTOKI — HONOLULU

Predstave ob 16., 19.15 in 21.15 ur

— Praktični učiteljski izpit na državnem učiteljskem v Ljubljani so se vršili od 25. novembra do 20. decembra t. l. Izpit so opravili: Arhar-Jenč Valerija, Radeč (Krško), Bačec Teodora, Sv. Anton (Brežice), Berančič Amalija, Lepa njiva (Gornji grad), Bojc-Lavrič Ljudmila (Kranj), Budin-Pograča Stanislava, Artiče (Brežice), Crnigor Nada, Trebelno (Krško), Čuk Matilda, Kraščica (Kamnik), Demšar-Vrtarčnik Milka, Gabrijel (Novo mesto), Dougan Ana, Krka (Litija), Eichkitz Marieta, Dole pri Litiji (Litija), Erberčnik Frančiška, Farfa vas (Kočevje), Fraš Ivana, Piščec (Brežice), Gabrovec Avgust, Radmirje (Gornji grad), Graščič Marija s. Milena, Ljubljana (Ljubljana), Grilc Julijana, Sovodenj (Škofja Loka), Hafner Alojzija, Senovo (Brežice), Jagodič-Zemljak Stanislava, Toplice pri Zagorju (Litija), Jeras Božena, Komenda (Kamnik), Jerin Stanislava Tržiče (Krško), Jesihar Gabrijela, Sv. Anton (Brežice), Juršič Hudvika, Doboves (Litija), Karlovč-Botman Lidija, Podbilca (Kranj), Keržak Božič Frančiška, Zalog (Kamnik), Konč Antona, Sromlje (Brežice), Kulovic Terezija, Valtava vas (Novo mesto), Lampič-Bem Antonija, Martinj vrh (Škofja Loka), Leskovč Ana, Polhogradske (Ljubljana-Okolina), Leskovč Hrdinka, Ljubljana (Ljubljana), Levstik Ljudmila, Struge (Kočevje), Levstik Ivan, Rajhenburg (Brežice), Ljubič Barica, Mirna peč (Novo mesto), Lušin Karolina, Bizejsko (Brežice), Makše-Buth Ana, Boh, Sredina vas, (Radevica), Malahovska Hilda, Rob (Kočevje), Mali Jadivja, Stopiče (Novo mesto), Malinger Milena, Stopiče (Novo mesto), Marn Karolina, Šela (Kamnik), Metelin Vera, Reka (Laško), Mišek Viktor, Kokra (Kranj), Modle Helena, Trebelno (Krško), Müller Anton, Zalog (Kamnik), Novijan-Mercina Zenka, Grahovo (Logatec), Oblesček Zora, Smarino ob Dretli (Gornji grad), Pogorelec Terezija s. Lutjana, Ljubljana (Ljubljana), Puc Marjan, Rob (Kočevje), Rožda Marija, Dol pri Ljubljani (Ljubljana), Rožnja Tomša, Rosina, Zdolj (Brežice), Schitnik Ana, Dobova (Brežice), Selškar Marija, Stari trg (Logatec), Suhačnik Vida, Toplice pri Zagorju (Litija), Šterc Cecilia, Komenda (Kamnik), Verbič Anuša, Ložec (Gornji grad), Višner Ana, Dobrinci (Novo mesto), Vanič Viljem, Boštjan (Krško). Reproboiranih je bilo 21 kandidatov in kandidat.

VESELJE SMUČARJEM napravite, da jim kupite za božič potrebujočne pri tvrdki **KOLB PREDALIC — LJUBLJANA**
Kongresni trg 4

— Nagrade hišnim poslom — vlagateljem, hranilnicam dravskih banovin, Ljubljana, prej Krajevačko hranilnicu, bo tudi letos izvabala za Novo leto več nagrad po 200, 100 in 50 din hišnim gospodinjskim poslom (kuharski, hišnam, službenim itd.), ki imajo v imenovanih hranilnicah vsaj že 6 mesecev vložene svoje prihranke na hranilno knjižico. Ti posli se vabijo, da se do vključno 29. decembra t. l. prijavijo pri blagajni hranilnice (Krajevačko ulica 9) med poslovni urami, od 8. do 12. V izkaz je predložiti hranilno knjižico. Zrehanje bo v četrtek, 30. t. m. popoldne. Gospodinje in goščarji naj blagovljivo na lo opozoriti svoje posle.

Če še niste,

potem si vsaj za praznike privočite »AJA-NINE«. Prepricali se boste, kako odlična jed je to. Pazite pri nakupu na napis »AJA-NINE«!

— Živalske kužne bolezni v dravski banovini. Po stanju z dne 10. t. m. je bila v dravski banovini svinjska kuga na 126 dvorch, svinjska rdečica na 28, kuga čebelne zaledje na 9, steklina na 3 primerih, sinovka in parkljevka na 9 dvorch in vrančni prisad na 3.

— Iz »Službenega uraka«. »Službeni list kr. banske uprave dravski banovine« št. 102 z dne 22. t. m. objavlja pravilnik o prijavljanju nezaletljivih bolezni in zbirjanju podatkov o njih gibanciu, popravki k trgovinskemu zakonu kraljevine Jugoslavije, ratifikacijo konvencije o odškodnini za brezposelnost ob izgubi zaradi brodoma po Mehiki, ratifikacijo mednarodne

ki so prav primerno boljšino darilo, dobile v prodaji pri državilki blagajni.

— IJ. Zadetniški smučki tečaj se pridne na sveti dan ob 14. uri pri streličju na spodnjem Rotanku. Prijava v biljetarnicah Putnik.

— IJ. Ptitskom na božič... Občinito razstavo kanarkov in ptic pevki, ki se vrni na ženskem oddelek učiteljske šole na Realjevi a. od 20. do 28. XII., ker se tem pomagata preizmiti lačne ptice v Tivoliju.

— IJ. Turni smučki tečaj Zvezne na tujiski promet: na sveti dan pri streličju na spodnjem Rožniku, v nedeljo na Potlejem. Prijava v biljetarnicah Putnika.

— IJ. Brivski in Iriserski saloni v Ljubljani si bodo pred svetim dnevnem odprtje le do 7. ure zvečer. Na sveti dan in Novo leto za peti, na Stefanovo in 2. januarja pa dopoldan odprtje. Uprava.

— IJ. Slab tovarš. Na cesti 29. oktobra je prijeti snoči detektiv kivčega sladčičarja Per Ramadanovič, ki ga ješča orodniki iz Kočevja. Ramadanovič je tam osleparj evropskega prijatelja Jahaša Karmanovića za več vošto dežanja, nakar mu je tudi ukradel 1000 din v pobegnil v Ljubljano. Navrhani Pero je pozabil seve tudi plačati hrano v gostilni Kočevju, kjer je bil aboniran.

— IJ. Vlomi in tavine. Na Stomu poti je bilo vlomljeno v stanovanje Leopolda Pavliča. Tat je odnezel rjavo suknjo, par usnjati rokavice, 4 ključe, par galča, dežnik, dva ženska dežnika in okrog 200 din drožja. Pavlič ima nad 2500 din skode. V Streliški ulici so vdrli talovi v gostilniške prostore Matilde Bergerjeve, kjer so odnesli več škatel cigaret. 8 litrov žganja, rjav ženski plašč, več namiznih prtič, moški hubertus-plašč, srebrno žepno uro, nekaj perila in odrejali Janku Novaku tudi 1200 din vredno kolo, znane »Tajfunc. Tatovi so povročili 3500 din skode. V Vrhovčevi ulici je ukradal neki mlajši moški, ki se mu je posrečilo še pravoblastno odneti pete, iz stanovanja Stanislava Kosirja 500 din vredne oblike. Iz gostilniške sobe Nabavljane zadruge na Macaričevi cesti pa je nekdo odnesel Kristini Avbelj 400 din vreden plašč temnomodre barve.

— IJ. Slivovka domaća. Hr. Din 28.—, gost. »Lovšnica«, Gradische 13.

Naše gledališče

DRAMA

Začetek ob 20. ur

Sreda, 22. decembra: Svedrovec. (Fric-frac). Premiera. Premierski abonma.

Cetrtek, 23. decembra: Simkovi. Red Cetrtek.

Petak 24. decembra: zaprto.

Sobota, 25. decembra: Ob 15. uri: Peterčkove poslednje sanje. Mladinska predstava. Izven. Znižane cene od 22 din navzdol.

Nedelja, 26. decembra: Ob 15. uri: Princeška in pastirček. Mladinska predstava. Izven. Znižane cene od 22 din navzdol.

Ob 20. uri: Svedrovec. Izven. Znižane cene od 22 din navzdol.

Ponedeljek, 27. decembra: zaprto.

Opozorjam na nočnočajno premiero Bourdetove komedije »Svedrovec« (Fric-frac), ki se bo vršila za premierski abonma. Štiri glavne vloge igrajo: gg.: Sava Severjeva, Mira Danilova Danes in Sancin. Gregorin igra pariškega juvelirja, uslužbenec pri

nemu je Jerman — Blain. Goste v Ferdiandovi (Lipah) benzinci igrajo: Potokar — Lojze, egiptovski Fefé — Sever, mož iz Auxerre — Bratina, Dédé — Planecki. Balon — Plut, Madolna — Presetnik, Debela Mica — Nablocka, Češnjica — V. Jananova, Titina — Slavčeva. Inscenator in režiser: inž. arh. B. Stupica.

* * *

VIM

čisti VSE

Malo Vima na mokro krpo — za aluminij se vzame suho — in jedilni pribor in lonci bodo bleščeče čisti!

v operi skupno 8 raznovrstnih predstav, ki so namenjene mladini in odraslim. Cene so povredni znižane. Vstopnice se lanko rezervirajo že od danes naprej pri dnevni blagajni v operi. Pisarna uprave pa sprejema tudi zunanjia narocila.

Radioprogram

Cetrtek, 23. decembra

12: Priljubljeni glasovi (phonos). — 12:45: Vreme, poročila. — 13: Cas, spored, obveznila.

— 13:20: Opoldanski koncert Radijskega orkestra. — 14: Vreme, borza. — 18: Klarinet solo (g. Urbanec Franc). — 18:40: Slovensčina za Slovence (g. dr. Rudolf Kolarčič). — 19: Cas, vreme, poročila, spored, obvestila. — 19:30: Nas, ura: Predavanje Saveza Sok, kraljev. Jugosl. — 19:50: Zabavni kotiček. — 20: Plošče. — 20:10: Vračača: »Matl Klara«, žaloigr (člani rad. igr. družine). — 21: Koncert operne glasbe (Radijski orkester). — 22: Cak, vreme, poročila, spored. — 22:15: Zvoki v oddih (igra Radijski orkester). Konec ob 23. uri.

KAKO JE POSTAL ABSTINENT

— Oho, ti pišeš mineralno vodo? Kako si pa postal naenkrat abstinent?

— Ker sem videl svojo staro vedno dvojno, pa sem nehal pit.

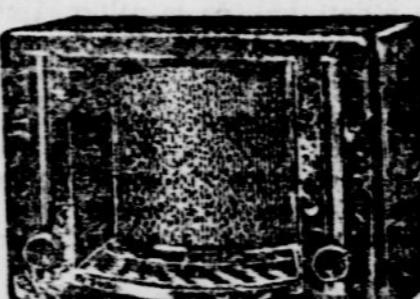
4+1 cevni super za vse valovne dolžine

Din 141.— MESEČNO

PHILIPS RADIO

pri zastopstvu H. SUTTNER, Ljubljana

Ugoden nakup starih aparatov!

MATADOR II V6 4+1 cevni superpotisnički prenemnik z oktoko regulatorom zvoka ozvenjeni skali z izpisanimi imeni postaj selektor 500 Hz preklopalo za več napetosti 9 Wattna končna pentoda 3 valovna območja 16.7 - 51 m 198 - 585 m 725 - 2000 m

MALI OGLASI

Beseda 50 par. davek posebej Preklici izjave beseda Din 1.—, davek posebej.

Za pismene odgovore gledi malih oglasov je treba priložiti znamko — Popustov za male oglase ne priznamo.

Zavesa

vam ohrani sodobna potezna RILOGO naprava. Prodaja in montira

R. SEVER — Marijin trg 2

RAZNO

Beseda 50 par. davek posebej Najmanjši znesek 4 Din

DRAZBA

Ustreza gledališču v Ljubljani in Velenju.

Ob 10. ur. sodišče zvezne rokavice.

Vsled ogromne zaloge Hubertus' plaščev, zimskih sukenj, oblik, perila i. t. d. odprodajamo vsa oblačila z 15 do 20% popustom. Presker,

Ljubljana,
Sv. Petra c. 14.

Primarij dr. Jenko 70letnik

Ljubljana, 22. decembra
V krogu svoje rodbine proslavlja danes 70-letnico vpokojeni primarij internega oddelka splošne bolnice dr. Ivan Jenko. G. primaria pozna vsa Ljubljana, saj je bil dolga leta načelnik internega oddelka in nad 40 let je deloval v dobrobit ljudstva, vedno v borbi z njegovim največjim sovražnikom — bolezni.

Dr. Ivan Jenko je bil rojen 22. decembra 1867. Po končanih srednješolskih študijah se je vpisal na medicinsko fakulteto v Gradcu, ki jo je končal 1. 1896. Že prej je dve leti prakticiral kot volontir v takratni deželnici bolnici. I. 1894 pa je postal sekundarij po opravljenem kadarskem roku sekundarij na kirurškem oddelku in 1. 1907,

primarij. Poročil se je leta 1902 s gospo Fino, hčerko višjega sodnega svetnika Martinčaka.

Jubilant je bil že kot mlad dijak na glasu kot izvrstni medicinac. Z nedavno umrli prof. dr. Edo Slajmerjem, sta bila velika prijatelja in sta 13 let skupno delovala na kirurškem oddelku. Mladi sekundarij dr. Jenko je kmalu zaslovel kot izvrstni kirurg in tudi dr. Slajmer je imel vanj polno zaupanje. Kot asistent si je pridobil toliko bogatih izkušenj, da je bil imenovan za primarija na medicinskom oddelku. Dr. Jenko je tam kot naš prvi zdravnik začel orati ledino. Uvedel je v zdravstvo najmodernejše metode in prav njegova zasluga je, da je medicinski oddelek na takih višini. Pod njim se je šolo mnogo zdravnikov in njemu se imamo zahvaliti, da imamo danes kadar izvrstnih medicincov.

Primarij dr. Jenko je med vojno zlasti lajšal brdiko usodo naših vojakov kot zaveden Slovenc in Slovan se je tudi zelo zavzel za srbske ujetnike, za katere je prav po ocetovsko skrbel. Jubilant se je tudi mnogo udejstvoval v javnem življenju in je bil več let sanitetski svetnik. Od maledih nog in še danes je navdušen pristaš Sokola in kot tak eden najstarejših članov Ljubljanskega Sokola. Primarij dr. Jenko je tudi ljubitelj sporta in često smog videti še v zadnjih letih na raznih sportnih prireditvah zlasti na plavalnih in nogometnih tekmacih. Več let je tudi vodil plavalno sekcijo SK Ilirje. Nedvomno je jubilant eden vodilnih zdravstvenikov Jugoslavije in je vsa zgodovina našega zdravstva temso povezana z njegovim imenom. Ob 70-letnici g. primarija, ki je še vedno čil in zdrav, tudi naše čestitke! Še na mnoga leta!

Dr. Fran Derganc: Filozofija in medicina Zanimivo predavanje v okviru Filozofskega društva

Ljubljana, 22. decembra
V soboto 18. t.m. je predaval ob 18. uri v predavalnici mineraloškega instituta na univerzi g. primarij dr. Fran Derganc o razmerju med filozofijo in medicino. Predavatelj, ki ni samo zdravniki in se udejstvuje tudi kot filozofski pisatelj, je tekom svojega razvoja sam doživljal vezi med temama dvema znanostima in vprav to je dalo vsemu predavanju neko posebno barvitost. V svojih uvodnih besedah je predsednik društva, univ. prof. dr. Fr. Veber povedal, da često nahajamo v zgodovini filozofije zdravnika in filozofa v eni osebi, kar je zelo razumljivo, če pomislimo da je i. v filozofiji i. v medicini centralno vprašanje — vprašanje človeka.

Predavatelj je skušal pokazati kako sta vplivali filozofija in medicina temom svojega razvoja druga na drugo v posameznih njenih predstavnikih. Radi prevelikega gradiva se je moral omejiti na novi vek. Že na pragu v novi vek nahajamo klasični primer medsebojnosti filozofije in medicine. Renée Descartes, začetnik moderne filozofije v 17. stol. je bil tudi zdravnik. Že v svojem temeljnem spisu »Discours de la méthode« (čigar 300-letnico so stavili na letosnjem mednarodnem filozofskem kongresu v Parizu) posveti celo poglavje medicini. Prepirčan je, da je ravno medicina tisto sredstvo, ki lahko napravi ljudi umnejše in srečnejše, slično kakor trdi njegov rojak, Nobelov laureat A. Carell, da ima samo medicina sredstvo človeka izboljšati. Descartes niha med gonom po znanstvenem raziskovanju in med skeptizmom, ki odgovarja njegovemu naziranju, da je gibanje temelj vsega, v čemer ga je utrdila baš medicina s Harveyevim odkritjem krvotoka. Descartes do neke mere nadaljuje problematično razmerje med pojmom in avtoritetom, ki jo je prevzela sholastika od pozne antike v novem veku in ugotovitev Petra Abialarda, da je avtonomni razum avtoritet vseh avtoritet se bolj podpre s svojim stavkom »Cogito ergo sum« (Mil-sim, torej sem). Vendar usmeri vso filozofijo novega veka v individualistično in skeptično smer, ker vzame za osnovno samo individualno spoznavanje.

Zdravnikov filozofov od antike do novega veka je celo vrsta, od znamenitejših v novem veku omenjamamo samo še imena Locke, La Mettrie, Schelling, Du Bois, Raymond, Lotze, Molleschott, Freud i. dr. V Descartu prevzame medicina celega filozofa. Nasproti primer je Schelling, v ka-

terem filozofija nadkriluje medicino. Tudi v njej prihaja do izraza tedanja doba iracionalizma in romantičnosti. V filozofiji prevladuje spekulativnost, nastajajo veliki idealistični sistemi, dokler ne prinese druga potovica 19. stol. popoln preobrat v drugo smer. Zlasti medicina cuti veliko sorodstvo s pridostovno filozofijo. Filozof Schelling se sam skuša tudi v medicini in hoče v njej uveljaviti teorije vitalizma. Značilno je, da se na temelju te filozofije pretopi vsa ljudska in solska medicina tiste dobe. Kot skrajni veji nastopata homeopatija in Mesamerjev šivalski magnetizem. Nekako do 1848 traja to romantično razpoloženje. Tedaj pa nastopi iztrezenje, medicina zavrne sploh vso filozofijo. Zavrla materialistično, mehansko pojmovanje vsega dogajanja. Evropi pa zoperi oživi skeptizem. Resna filozofija se omejuje na spoznavno kritiko in na razčlenjevanje razvoja skeptizma.

Novi sunek za sinteze obeh skrajnosti je prisel zoper iz medicine. Ko prispe razvojni mehanika do viska, nastopajo struge kakor so »neovitalizem« (Driesch) in »biopsihologija«. Vitalni princip se istoveti z dušo. Splošno sintetično razpoloženje se podkrepri struktura, celotno psihologija. Živimo sredi razvoja, nastaja slika novega človeka, novega rodu, obenem pa vstaja vprašanje po prognosi. Kakšno bo razmerje med filozofijo in medicino v bodoče. Predavatelj je, kakor se zdvi, mnenja, da bo vodilno mesto prevezla biološka medicina. Prevlačevalo bo spoznanje, da sta skupaj dva v matematični zdržanju. Istočasno se bo začela filozofija prilagajati novemu položaju, upoštevala bo novo sotrudnorazvojno pot pri iskanju resnice.

Noša kultura se nahaja v kritični fazi svojega razvoja. Ceprav še nikjer nismo zadnje resnice, so vendar nova doganja v biologiji, psihologiji, pedagogiki in sociologiji že tako trdna, da bo odkriti zadnji naskok materializma, ki ga doživljamo v sedanjih dobi. Pojavljajša filozofija bo filozofija optimizma, ki bo v demokratično urejenem svetu prinesla res mr. ljudem na zemlji, ki so dobre volje. Glasno odobravljeno je nagradilo predavatelja za njegova zanimiva izjavjanja.

PRVA MISEL
— To je egiptski kopiri — zadolžnica iz časov faraonov.

— In dolžnik še zdaj ni poravnal dolga, kaj ne?

— Baš pravočasno, da smo bili na povratku o njem obveščeni.

— Vi torej ne prihajate slučajno... — Nikakor ne, dragi moj. Pošilja nas revolucionarni odbor deloma zato, ker je nam v Evropi pretela nevarnost, deloma pa zato, da ti bomo pomagali. Ko se prišla odborova navodila v Aleksandrijo, je nas prepeljal »Mars« tu sem in zlasti polnoči smo bili kakor trije pravi Američani. Tu je Jim Gardner, to je Edward Walpole in moja malenkost Fred Bowden. Vsi trije smo se izkrcali nekaj milj od Bostona skupaj z drugim važnim tovorom in blagom, ki ga vrli »Mars« neprestano požrtvovalno prevaža, da potolaži izsušena grla teh licemerjev tu, kakor jim pravi Morley.

— Tako je torej ta zadeva No. potem takem pa že vse razumem. Ko sem prejel včeraj večer Andrejevo brzojavko, sem mislil, da je on sam pogbenil.

— No, zdaj pa poslušajte, kako se je godilo meni. Sami veste, kakšna naloga mi je bila poverjena in povdel sem vam že, da se mi je posrečilo izpolnit jo v polni meri, čeprav ni bila lahka, kar moram povdoriti brez pretiravanja.

Ta falot Leninovič je vohal v zraku neprestano

nevarenost in postal je oprezen liki lisica. On, sovražnik kapitalističnega družbenega reda, se je enkrat prvi skliceval nanj. Sam ni nikoli hodil z doma. Njegovo stanovanje je bilo bolj podobno jeli. In dvakrat se je celo obrnil na policijo s protestom, naj zastrašijo njegovo, eksteritorialnost užajočo osebo uradno pred napadi »puntarjev«.

Ko sem spoznal, da ni mogoče približati se mu neopazeno, da bi se izjavil vsak moj poskus in da bi me pa potem vse posrečilo mnogo bolje, nego sem racunal in pričakoval.

Dolgo sem razmišljal in snoval svoj načrt — zato mi je pa potem vse posrečilo mnogo bolje, nego sem racunal in pričakoval.

Nekega novembarskega dne, okrašen z dolgo umečno brado in uniformo moža postave, sem povzvonil na domu Andreja Leninoviča. To ime je seveda ukradel prav tako, kakor vse drugo. Željno sem čakal, da mi odpre. Okence se je previdno odvorilo in rjava okno je pa pazljivo pogledalo. Čil sem, kakor da tega niti opazil nisem in drugič sem pritisnil na gumb zvonca.

Zvonec je zapel in zaslišal sem korake v sobo odhajajočega moža.

— Aha — niti redarju ne odpre. Zavohal je nevarnost, da bi ga šment, — sem zamrtil sam pri sebi razočaran. In ker se vrata niso odprala, sem se obrnil in krenil nazaj. Razmišljal sem, kakšen nov načrt bi zasnoval.

Baš ko sem stopil na tretjo stopnico, je pa za-

Jackie Coogan oženjen

Jackie Coogan, prvi slavni filmski otrok, priznan in priljubljen po vsem svetu, se je nedavno v Los Angelesu poročil s filmko igralko Betty Grablev. Svatba, že toljkokrat napovedana in zoper prekrita, se je končno res vršila. Poroka je bila v cerkvi sv. Bertrama in prisostvovalo so ji skoraj vsi pomembni predstavniki hollywoodskega filmskega sveta. Na svatbi je prislo tudi na dan, zakaj se je tako dolgo zavlečevala. Plavolava Botty je moral namreč čakati, da izpolni 21. leta, ker se po pogodbah prej ni smela omožiti. Jackie Coogan je že davnopraznili filmske ateljeje, kjer je slovel samo, dokler je bil otrok. Potem se je pojabil nekaj časa v varieteti. Kjer je pa občinstvo dalo več na njegovo preteklost, nego na to, kar je pokazal na odru. Zato je moral kmalu opustiti tudi ta poklic in zadnje čase je nastopal z lastnim orkestrom.

Njegova žena Betty Grablev

Zdaj po poroki bi se pa rad vrnil k filmu. Temu cilju je žrtvoval celo svoje medene tedne. Nekaj dni po poroki je začel s svojo ženo izdelovati film »College Swing«. Oba sta izjavila, da bosta obrnila filmski karrieri hrbot, če ta skupni film ne bo dosegel uspeha. To si bosta lahko dovolila. Jackie Cooganov oče, ki je znan s pravim ameriškim trgovskim talentom kovati denar iz slave njegovega sinčka, mu je zdaj zagotovil iz svojih milijonov lepo premogov. Skoraj enako gotovo pa je, da bo imel film »College Swing« trgovski uspeh že zato, ker bodo, hoteli čestilci Jackie Coogana videti, kakšen je njihov ljubljencek zdaj, ko je oženjen.

Čuden pes

Billy in Harry igraja tenis. Billy je dobil in je dobre volje. Raz stola gleda borbo njegov pes. Kar se začuje globok glas: Harry, ti igraš kakor lunatik.

Zaduženi Harry se ozre naokrog. Nikjer žive duše.

Billy: Ali koga iščes, Harry?

Harry: Rad bi vedel, kdo pravi, da igram kakor lunatik.

Billy: Tepec neumni, to vendar pravi moj pes. To je čudežna žival, ona govori in se razume na tenis kakor star sodnik.

Neverjeno! Cuji, prodaj mi ga. Dam ti zanj pet tisočakov.

— Pet tisočakov? To bo zaston, toda ker si moj prijatelj, naj bo...

Harry mu je dal pet tisoč in vzel njegovega pesa. Kar se znova začuje globok glas: Tako, Billy, to je tvoya hvaljevost! Prodal si me za bagatelo. Toda močeval se bom, da danes ne spregovorim niti bisedice več. In pes je držal svojo besedo.

NA ZICNI ŽELEZNICI

Gospod sprevodnik, kaj bi se zgodi, če bi se tale žični vrvi pretregala?

Bodite brez skrbi, gospod, v tem primeru bi vam družba vrnila denar, ki ste ga plačali za vožnjo.

rožljal v vratih ključ. Potem sem slišal, kako je zarožljala veriga in kako se je odprla ključavnica. Ta stratopete je bil dobro zaklenjen. Napol sem se obrnil in se delal nejevoljnega, da bi mislil, da prihajam samo zato, ker moram. Izračuni prihajajo samo glava. Vprašal sem Andreja Leninoviča: No, tu mora pa človek doigri čakati Ali je gospod ataše doma?

— Kaj bi radi? Kaj mu prinašate pismo? — se je začulo izza vrav vprašanje namestu odgovora.

— Ne, pač me pa pošilja prefekt: z važnim narodčlom, ki naj mu ga po možnosti še danes sporočim. Vaš gospod je bil baje oni dan v neki zadavi pri prefektu...

— Temu lahko odpriš, — se je začul ruski glas za služabnikovim hrbotom prisluškuječim Leninovičem. In potem me je sluga pozval, naj vstopim.

Ceprav mi je srce od veselja kar poskučilo, nisem storil nobenega hitrejšega korsaka in nobene sumljive kretjenje, ki mi bi mogla izdati.

Dostojanstveno sem vstopil v predjubo in se ozrial po njiju. Leninovič je stal v domači oblački pri vratih sobe. V bližini je igral nekdo na klavir.

— Kje je gospod ataše? — sem vprašal slugu kar mogoče brezbržno.

— Tu stoji — stopite v njegov salon.

Leninovič se je umaknil v sobo, jaz sem pa kremlil za njim. Pozdravil sem ga in roka se mi je tresla s drsnim. Toda zgoditi se je moral.

Se enkrat me je radovedno pogledal, potem je pa vprašal kratko:

— Kaj želite?

Videl sem, kako je prebledel in kako so se mu roke in obraz nervozno tresli. Ta imena imam tu prepisana okrog petdeset jih je in pred njimi stoji beseda, ki je dobro ne razumem. Toda prefekt je zvedel, da pomeni toliko kakor naše: obsojeni na smrt.

— In tisti seznam? — je vprašal nestrpno.

Karahan in Jenukidze ustreljena

Obenem z njima je bilo ustreljenih še 6 sovjetskih diplomatov

V pondeljek je bilo objavljeno uradno poročilo, ki je potrdilo vest, da je vojaški kolegij vrhovnega sodišča Sovjetske Rusije 18. decembra v tajni obravnavi sodil osmim otočcem, otočenim zločinom veličastja, terorizma in sistematičnega vojnevnostnega kriminala. Kmalu se mu je posrečilo skleniti ugodne pogodbo s Cossolom.

zneje je bil član kolegija ljudskega komisarijata za zunanjne zade